

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

תאריך: 31.10.2013	חוזר גל"ש / 1393 חוזר מעסיקים / 1452 חוזר ביטוח / 1413
<p align="center">נושא: מעמד מבוטחים תת נושא: מעמד מבוטחים בחברות בבירור שם החוזר: קביעת מעמדם של מבוטחים המדווחים כשכירים בחברות בבירור</p>	
<p align="center">מטרת החוזר הנחיות כיצד לקבוע את מעמדם של מבוטחים המדווחים כשכירים באחת מהחברות שבבירור</p>	
<p align="right">פתח דבר</p> <p>1. בתאריך 13.5.2013 התקבל פסק דינו של בית הדין לעבודה בתל אביב בתיק בל 5062/06 חברת במה ותקשורת בע"מ ואחרים נ' המוסד לביטוח לאומי (להלן – "פסק הדין"), וזאת במסגרת תביעה שהגישו חמש חברות ומבוטחים שהיו רשומים בחברות אלה כעובדים שכירים כנגד החלטת המוסד לא לראות בעובדים שדווחו על ידן כעובדים שכירים אלא כעצמאיים.</p> <p>2. ביה"ד לעבודה בחן והכריע לראשונה בסוגיה גם מבחינה עקרונית וגם מבחינה פרטנית את מערכת היחסים בין אותן חברות שמהות התאגדותן היא הנפקת תלושי שכר למבוטחים שאינם עובדים שלה, אלא שוכרים את שירותיה לצורך הנפקת תלושי שכר ודיווחים לרשויות המס.</p> <p>3. ביה"ד לעבודה קיבל את עמדת הביטוח הלאומי שאין המדובר בעובדים שכירים של אותן חברות וקבע בין היתר:</p> <p>"... מודל התעסוקה של כל החברות התובעות הינו זה אשר פורט בסעיף 17 (לפסה"ד), מדובר בחברות שיעודן לפטור עובדים עצמאים מנטל ניהול עניינם אצל רשויות המס ואצל הנתבע זאת ותו לא. אין כל זיקה וקשר בין החברות התובעות לבין השירותים שנתנו העובדים שהיו רשומים אצלן, למקבלי השירותים. העובדים שעניינם נדון בפנינו בתיק זה, הינם עובדים עצמאיים לכל דבר ועניין ורישומם אצל החברות הנתבעות נעשה אך ורק כדי לפטור אותם מהטרחי הכרוכה בניהול עניינם כעובדים עצמאיים מול רשויות המס. מסקנתנו המשפטית כפי שבאה לידי ביטוי בסעיף 29 בפסק הדין ולפיה, לא מתקיימים יחסי עובד ומעביד בתבנית העסקה זו, קיימת ושרירה באשר לכל התובעים בתיק זה, הן החברות התובעות והן העובדים הפרטניים."</p> <p>4. נציין כי תלוי ועומד ערעור לבית הדין הארצי לעבודה של חלק מהחברות. כאשר יתקבל פסק הדין נביאו לידיעתכם.</p> <p>5. הכלל המנחה בהנחיות אלו, הוא שיש לשמור על העיקרון הבסיסי להימנע ככל הניתן מסרבול של העברת כספים מחשבון לחשבון עקב שינוי מעמד בדיעבד ועל כן, וכנהוג במקרים דומים, איננו משנים מעמד בדיעבד. כמו כן בקביעת ההנחיות הבאנו בחשבון גם עקרונות של נוחות מנהלתית, צמצום שיקול דעת לכדי קביעת הנחיות אחידות, וקבלת העיקרון שחלק גדול מהמבוטחים העצמאיים פעלו בתום לב, תוך הסתמכות על מצגי שווא לכאורה שיצרו להם אותן חברות.</p> <p>6. יודגש, שההנחיות נוגעות הן לגבי חמשת החברות בפסק הדין והן לגבי כל החברות הנוספות המסומנות אצלנו כחברות בבירור. כידוע, כל חברה וחברה כזו מסומנת בשאלתת עסק כ"חברה בבירור".</p> <p>7. נחזור ונבהיר, כי היכן שיש צורך לבחון מעמד, יש להמשיך ולהיעזר במבחנים שנקבעו בחוזר ביטוח 1391 (חוזר זה אינו רלוונטי יותר למעט כאמור המבחנים שנקבעו בו – מצ"ב לחוזר המבחנים).</p>	

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

הוראות לביצוע

פתיחת תיק עצמאי החל מחודש נובמבר 2013 ואילך

- מעמדם של המבוטחים שדווחו כעובדים שכירים בחברות בבירור יישאר על כנו, וזאת אך ורק מבחינה טכנית, מבלי לשנות את מעמדם לעצמאיים בדיעבד, וזאת כדי להימנע כאמור מסרבול של העברת כספים מחשבון לחשבון. מבוטחים הממשיכים עדיין לעבוד, יידרשו לפתוח תיק כעצמאי החל מחודש נובמבר 2013 אילך. המשרד הראשי יישלח במהלך חודש אוקטובר 2013 לכל החברות ולכל המבוטחים המדווחים באמצעותן מכתב בו הדורש מהחברות המדווחות להפסיק ולדווח על המבוטחים כשכירים, ודרישה ממי שממשיך לעבוד - לפתוח תיק עצמאי. לגבי מבוטחים אשר דווחו בעבר כשכירים בחברות וכבר הפסיקו לעבוד – יישאר הדיווח כשכיר כאמור ואין צורך בטיפול נוסף בעניינם.

הכנסות בפועל כעצמאי גבוהה מההכנסה שדווח עליה כשכיר

- מבוטחים שדווחו כשכירים בחברות ומבדיקה שערך המוסד עלה שהם עובדים בפועל כעצמאים ושהכנסותיהם בפועל היו גבוהות יותר מההכנסות שדווחו כשכירים, יישאר מעמדם של המבוטחים כשכירים עד לחודש נובמבר 2013. ואילו על ההפרש בין השכר שדווח לשכר בפועל יפתח תיק עצמאי בדיעבד. במידה שממשיכים לעבוד, מעמדם יהיה רק עצמאיים וזאת החל מחודש נובמבר 2013 ואילך. רשימות לעניין זה יופקו מהמשרד הראשי וישלחו לסניפים. כמו כן המשרד הראשי יבחן היבטים פליליים וחיובים כעצמאיים על מלוא ההכנסה (גם של השכיר) לפי הראיות בתיק.

אי העברת דמי ביטוח ע"י החברות

- במקרים בהם החברות דווחו על מבוטחים כעובדים שכירים מבלי להעביר אלינו את דמי הביטוח, ויש בידינו מידע כי בפועל החברות ניכו מהמבוטחים את דמי הביטוח אך לא העבירו אלינו את דמי הביטוח - יישאר מעמדם של המבוטחים כשכירים עד חודש נובמבר 2013. יודגש, שהמשרד הראשי יבחן את ההיבט הפלילי של התנהלות המעסיקים ו/או מנהלי החברות ו/או בעלי השליטה וייתן עדיפות לטיפול בקבוצה זו.

תשלום דמי אבטלה למבוטחים

- המשרד הראשי יאתר את כל המקרים בהם שולמו דמי אבטלה למבוטחים שדווחו כשכירים בחברות בבירור. במקרים בהם יתברר כי אותם מבוטחים היו עצמאיים ולא שכירים אצל צד ג', הם יידרשו להחזיר את דמי האבטלה וזאת בתיאום עם ענף אבטלה.

חקירות חוץ

- במקרים בהם יפנו מבוטחים ויערערו על ההחלטה להכיר בהם עצמאיים תבוצע חקירת חוץ לפי העניין. ככל שיתברר שהמדובר בעובדים עצמאיים - יישאר מעמדם על כנו. אם יתברר שהם עובדים שכירים - יש לחייב בדמי ביטוח את המעסיק הישיר. יובהר, כי רק כשמדובר בעובדים המועסקים על ידי החברות באופן ישיר, ככל שיש כאלו (כגון מזכירות, מנהלי חשבונות וכד') – יורשו החברות לדווח עליהם כשכירים.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

ביצוע קביעות עיסוק עצמאי

- כאמור, המשרד הראשי יפנה באופן מרוכז בכתב, הן לחברות והן למבוטחים, בדבר הכללים החדשים. החל מחודש נובמבר 2013 היכן שיימצא כי חברות ממשיכות לדווח על מבוטחים כשכירים – יבוצעו קביעות בגלי"ש של עיסוק עצמאי. בסיס ההכנסה יהיה השכר החודשי המדווח, ואם הוא נמוך מ-25% מהשכר הממוצע – יש להעמידו על בסיס המינימום הקבוע בחוק לעובד עצמאי. נוסף, כי המבוטחים יופנו לאתר הביטוח הלאומי באינטרנט בו פורטו הקריטריונים לבחינת יחסי עובד מעביד.

***מצ"ב נספח א – נוסח הפניה למעביד

*** נספח ב – נוסח הפניה למבוטח.

מבוטחים שמעמדם שונה משכירים לעצמאיים בטרם הוצאת החוזר

- להלן האופן בו יש לנהוג לגבי מבוטחים שמעמדם שונה כבר בפועל משכירים לעצמאיים:
  - א. מבוטחים ששילמו חובם כעצמאיים או שילמו חלק במסגרת הסדר חוב – ימשיכו לשלם כעובדים עצמאיים. כדי להימנע מכפל דמי ביטוח הן בתיק העצמאי והן מהשכר שנוכה להם ע"י החברה בבירור – יש ליצור העברת יתרות זכות מתיק הניכויים לתיק הגלי"ש.
  - ב. מבוטחים שלא הסדירו חובם כעצמאיים – מעמדם יחזור להיות מעמד של עובד שכיר עד לחודש נובמבר 2013 וחובם בגלי"ש יבוטל (אם מדובר בקבוצת המבוטחים שהיו להם בנוסף הכנסות לא מדווחות – מעמדם כשכירים יישאר לפי השכר המדווח, ועל ההפרש יישאר חובם כעצמאיים).
- בדיקת החזרי דמי ביטוח לענף אבטלה ופש"ר, ככל שקיימים, ייעשו באופן יזום על ידינו בהמשך. במקרים בהם יוגשו בקשות להחזרים ע"י המבוטחים בטרם ביצע המשרד הראשי בדיקות באופן יזום – החזר זה ייעשה בכפוף לכך שמעמדם של אותם מבוטחים ישונה בפועל לעובד עצמאי **בדיעבד על כל התקופה**.
- שאלות שיתעוררו בנושא החוזר יש להעביר דרך מערכת קשר ובירורים/תחום ביטוח/חברות בבירור.

נספחים

1. נספח א
2. נספח ב
3. נספח ג

[רשימת תפוצה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

נספח א'

תאריך: _____

מספר תיק ניכויים: _____

לכבוד

חברת _____

הנדון: הפסקת דיווח על מבוטחים בתיק הניכויים

בתאריך 13.5.2013 נתקבל פסק דין של בית הדין האזורי לעבודה (בל 5062/06 חברת במה ותקשורת בע"מ ואחרים נגד המוסד לביטוח הלאומי) אשר קבע, כי חברה שעיסוקה הוא דיווח על עובדים עצמאיים כעובדים שכירים, אינה נחשבת מעסיק, ולא מתקיימים יחסי עובד ומעביד בין הצדדים.

לפיכך, מעמדם של אותם מבוטחים נקבע בביטוח הלאומי כעובדים עצמאיים. לאור האמור לעיל הנכם מתבקשים לחדול מידידת מלדווח על אותם מבוטחים כעובדים שכירים, ולהפנותם למחלקת הביטוח והגביה בסניף להסדיר מעמדם כעובדים עצמאיים. ניתן יהיה להמשיך ולדווח בתיק הניכויים אך ורק על עובדי משרדכם כגון מזכירה, מנהל חשבונות וכד'.

מידע מפורט לגבי המבחנים לפיהם מבוטח יוכל להיות מוכר כעובד שכיר נמצא באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי.

הנכם רשאים לערער על החלטתנו זו לבית הדין האזורי לעבודה תוך 12 חודשים מיום קבלת מכתבנו זה.

תחום הביטוח

העתק: מנהל תחום בכיר ביטוח וגביה – סניף _____

נספח ב'

תאריך: _____

מספר זהות: _____

לכבוד

מר _____

הנדון: מעמדך במוסד לביטוח לאומי

בתאריך 13.5.2013 נתקבל פסק דין של בית הדין האזורי לעבודה (בל 5062/06 חברת במה ותקשורת בע"מ ואחרים נגד המוסד לביטוח הלאומי) אשר קבע, כי ככלל, חברה שעיסוקה הוא דיווח על עובדים עצמאיים כעובדים שכירים, אינה נחשבת מעסיק, ולא מתקיימים יחסי עובד ומעביד בין הצדדים.

לפיכך, מעמדם של אותם מבוטחים נקבע בביטוח הלאומי כעובדים עצמאיים.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל הביטוח והגביה

על פי המידע שבידינו הנך מדווח כעובד שכיר בחברה אשר עיסוקה הוא בדיווחי על עובדים עצמאיים כעובדים שכירים, ועל כן אינך מוכר כעובד שכיר לצורך הביטוח הלאומי. בהתאם לכללים שנקבעו במוסד לביטוח לאומי, ישונה מעמדך לעצמאי החל מחודש נובמבר 2013 ואילך.

מצ"ב טופס דין וחשבון רב שנתי בו תצהיר על גובה הכנסותיך כעובד עצמאי ועל היקף שעות עבודתך בממוצע לשבוע וכן משלח ידך החל מחודש נובמבר 2013 ואילך. לאחר המילוי יש להחזירו אל תחום הביטוח והגביה בסניף בו הנך רשום.

לתשומת לבך בהתאם לאמור לעיל אף הודענו לחברה אשר מדווחת עליך כעובד שכיר לחדול מלדווח עליך כעובד שכיר לאלתר.

מידע מפורט לגבי המבחנים לפיהם מבוטח יוכל להיות מוכר כעובד שכיר נמצא באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי.

אם חרף כל זאת הנך סבור כי אתה עובד שכיר הנך רשאי לפנות בכתב בצירוף נימוקים ומסמכים התומכים בטענותיך לסניף הביטוח הלאומי בו הנך רשום.

הנך רשאי לערער על החלטתנו זו לבית הדין האזורי לעבודה תוך 12 חודשים מיום קבלת מכתבנו זה.

_____

תחום הביטוח

העתק: מנהל תחום בכיר ביטוח וגביה – סניף _____

<u>חזרה</u>
<u>חזרה</u>
